

Regeringens proposition

1975/76: 95

med förslag till godkännande av konvention om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning;

beslutad den 18 december 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

LENNART GEIJER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en konvention om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning. Konventionen, som avslutades den 15 oktober 1975, har utarbetats inom Europarådet. Den fastslår vissa grundläggande principer rörande den rättsliga behandlingen av barn som har fötts utom äktenskap.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regerings­sammanträde
1975-12-18

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Carlsson, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson.

Föredragande: statsrådet Geijer.

Proposition med förslag till godkännande av konvention om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning

1 Inledning

Europarådets ministerkommitté antog i mars 1975 en konvention om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning. Konventionen fastslår vissa grundläggande principer rörande den rättsliga behandlingen av barn som har fötts utom äktenskap.

Konventionen lades fram för undertecknande den 15 oktober 1975. Den undertecknades då av Danmark, Luxemburg, Norge, Storbritannien och Sverige. Konventionen har ännu inte ratificerats av någon stat.

Konventionen i fransk och engelsk originalversion jämte översättning till svenska bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

2 Konventionens innehåll

Konventionen syftar till att förbättra och förenhetliga reglerna om de utomäktenskapliga barnens rättsliga ställning i medlemsstaterna. Konventionen bygger på principen att barn födda utom äktenskap i rättsligt avseende skall ha samma ställning som barn födda i äktenskap. För att konventionen skall kunna tillträdas också av stater som inte f. n. anser det möjligt att i alla avseenden tillämpa denna princip, har slutbestämmelserna utformats så att en stegvis anpassning till konventionens regler är möjlig.

Genom konventionen åtar sig fördragsslutande stat att se till att dess nationella lag är förenlig med konventionen samt att underrätta Europarådets generalsekreterare om de åtgärder som vidtas i detta syfte (art. 1). Det förberedande arbetet med konventionen skedde i en expertkommitté. Denna har också utarbetat en rapport med kommentarer till konventionstexten.

Enligt rapporten skall med lag likställas varje allmänt godtagen rättsregel vare sig den är grundad på uttrycklig författningsbestämmelse eller den har stöd i fast praxis.

I de flesta länder anses utan vidare den som fött ett barn vara mor till det. Emellertid har några länder regler som kräver särskilda åtgärder för fastställande av moderskapet, varvid det också är möjligt att få ett barn registrerat som fött av okänd mor. Konventionen vänder sig mot detta slags regler och föreskriver att frågan om vem som är mor till ett barn som har fötts utom äktenskap skall avgöras enbart med utgångspunkt från vem som har fött barnet (art. 2). Konventionen föreskriver vidare att faderskapet till varje barn fött utom äktenskapet skall kunna fastställas genom erkännande eller rättsligt avgörande (art. 3). Denna bestämmelse riktar sig främst mot regler som inte tillåter faderskapstalan mot en man som vid tiden för barnets avlande var gift eller som är nära släkt med barnets mor. Beträffande formen för erkännande av faderskap blir nationell lag tillämplig. Även vissa former av tyst erkännande kan, enligt expertkommitténs rapport, anses vara förenliga med denna bestämmelse. Rättsligt avgörande innefattar både domstols och administrativ myndighets avgöranden. Nationell lag avgör även vem som får väcka faderskapstalan, inom vilken tidsfrist detta skall ske och huruvida faderskapserkännande eller dom som innebär fastställande av faderskap skall ha retroaktiv verkan.

Fastän den närmare regleringen av fastställande av faderskap således har överlåtits till nationell lag innehåller konventionen vissa processuella regler. Invändning mot faderskapserkännande får göras endast om den som önskar erkänna eller har erkänt barnet inte är dess biologiske far (art. 4). Vidare föreskrivs att i mål om fastställande av faderskap vetenskaplig bevisning, som kan bidra till att fastställa eller utesluta faderskap, skall vara tillåten (art. 5).

I fråga om föräldrars underhållsskyldighet skall samma regler gälla för barn födda utom äktenskap som för barn i äktenskap. En motsvarande bestämmelse finns beträffande underhållsskyldighet gentemot barnet för medlemmar av faderns eller moderns familj (art. 6). Underhållsskyldighetens omfattning liksom den närmare fördelningen av underhållsskyldigheten mellan de underhållsskyldiga får avgöras enligt nationell lag.

Föräldrar har myndighet över sina barn i flera olika hänseenden. Man kan skilja på behörigheten att företräda barnet, förvaltningen av barnets tillhörigheter och vårdnaden om barnet. Som en sammanfattande benämning för samtliga dessa funktioner används i konventionen uttrycket "parental authority" ("autorité parentale"). Denna term är emellertid inte entydig och i art. 8 i konventionstexten har den använts på ett sätt som skulle kunna tyda på att den inte omfattar vårdnaden om barnet. Detta har inte varit avsikten och som översättning har därför valts begreppet "föräldramyndighet", som innefattar både vårdnad och förmynderskap.

Konventionen överlåter till nationell lag att bestämma vem som skall ha

föräldramyndighet över barnet och hur föräldramyndigheten skall övergå från en person till en annan. Det finns emellertid en spärrregel som förhindrar att fadern automatiskt ensam tilläggs föräldramyndigheten i fall när såväl faderskapet som moderskapet till ett barn utom äktenskap har blivit fastställt (art. 7). Bestämmelsen hindrar inte att föräldrarna gemensamt utövar föräldramyndigheten över barnet. I expertkommitténs rapport framhålls att detta tvärtom kan vara en lämplig lösning när föräldrarna sammanlever utan att vara gifta med varandra. Bestämmelsen hindrar inte heller att föräldramyndigheten automatiskt tillkommer fadern om modern är oförmögen att utöva den.

Den förälder som inte har föräldramyndighet över eller vårdnaden om ett barn skall enligt konventionen ha rätt till umgänge med barnet "om detta är lämpligt" (art. 8). Det överlämnas till nationell lag att ge närmare föreskrifter, exempelvis genom att föreskriva att umgänge får utövas endast om det är förenligt med barnets bästa. Omfattningen av umgängesrätten berörs ej heller i konventionen.

Arvsrättsligt likställer konventionen barn utom äktenskapet med barn i äktenskapet (art. 9).

Konventionen innehåller slutligen en bestämmelse om legitimering, som föreskriver att giftermål mellan fadern och modern till ett barn utom äktenskap skall ge barnet rättslig ställning som barn i äktenskap (art. 10). Denna bestämmelse hindrar inte att lagstiftningen i en fördragsslutande stat har gemensamma regler för alla barn utan att göra någon distinktion mellan barn i äktenskap och barn utom äktenskap. Konventionen reglerar inte heller frågan om legitimering skall ha tillbakaverkande kraft.

Enligt slutbestämmelserna kan konventionen ratificeras eller godkännas av Europarådets medlemsstater (art. 11:1). Sedan konventionen har trätt i kraft, vilket sker tre månader efter den dag då det tredje ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet deponerades (art. 11:2), kan Europarådets ministerkommitté inbjuda stat som inte är medlem av rådet att ansluta sig till konventionen (art. 12).

Som antytts i det föregående möjliggör konventionen en stegvis anpassning till sitt regelsystem. Fördragsslutande stat kan göra högst tre förbehåll avseende konventionens materiella bestämmelser. Allmänna förbehåll är ej tillåtna utan varje förbehåll får avse endast en bestämmelse (art. 14:1). Sådan förbehåll gäller under fem år men kan förnyas för efterföljande femårsperioder (art. 14:2).

Konventionen kan sägas upp med iakttagande av en uppsägningstid av sex månader (art. 15:1 och 2).

3 Gällande svenska bestämmelser m. m.

Huvuddelen av svensk lags bestämmelser angående barns rättsliga ställning finns i föräldrabalken (FB).

I 3 kap. 1 § FB föreskrivs att faderskapet till barn utom äktenskap fastställs genom erkännande eller dom. Däremot saknas uttryckliga regler om fastställande av vem som är mor till ett barn. Det är emellertid fullt klart att enligt svensk rätt den som har fött barnet automatiskt skall anses vara dess mor. Denna princip kommer indirekt till uttryck exempelvis i folkbokföringsförordningen och i rättsfallet NJA 1949: 144, som rör förväxling av nyfödda. Det är enligt svensk rätt inte möjligt att få barnet folkbokfört som fött av okänd mor.

Faderskap till barn utom äktenskap skall som nyss nämnts fastställas genom erkännande eller dom. Närmare bestämmelser om faderskaperkännande ges i 3 kap. 2 § FB. Erkännandet skall ske skriftligen, bevitnas av två personer och skriftligen godkännas av barnavårdsnämnden samt av modern eller särskilt förordnad förmyndare för barnet. Barnavårdsnämnden får lämna sitt godkännande endast om det kan antas att mannen är far till barnet. Om det senare visar sig att mannen inte är far till barnet skall rätten förklara att erkännandet saknar verkan. Fastställande av faderskap genom dom regleras i 3 § samma kap. En man skall förklaras vara far till barn utom äktenskap om det är utrett att han har haft samlag med barnets mor under den tid då barnet kan vara avlat och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet har avlats av honom.

Lagen (1958: 642) ang. blodundersökning m. m. i mål om äktenskaplig börd eller vid utredning av faderskapet till barn utom äktenskap föreskriver i 1 § att rätten i mål om äktenskaplig börd eller om faderskap till barn utom äktenskap kan förordna att blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper, som kan ske utan nämnvärt men, skall äga rum med avseende på modern, barnet och berörda män.

De svenska reglerna om föräldrars underhållsskyldighet för barn (7 kap. 1 § FB) gör ingen skillnad mellan barn födda i och utom äktenskap. Regler om legal underhållsskyldighet för medlemmar av faderns och moderns familj gentemot barnet saknas i svensk rätt. Om en make har vårdnaden om barn i tidigare gifte eller barn utom äktenskap, är den andre maken dock skyldig att efter förmåga bidra till barnets underhåll (7 kap. 4 § FB).

De svenska reglerna om förmynderskap för barn i 11 kap. FB är nära förbundna med reglerna om vårdnaden om barnet i 6 kap. FB. Barn utom äktenskap står som regel under moderns vårdnad och förmynderskap. Endast om fadern efter domstolsförfarande får vårdnaden överförd på sig blir han förmyndare. Andra bestämmelser i 6 och 11 kap. ger möjlighet att förordna ny vårdnadshavare eller förmyndare när tidigare vårdnadshavare eller förmyndare blir oförmögen eller visar sig olämplig att inneha vårdnaden eller förmynderskapet.

Umgängesrätten för den av föräldrarna som inte har vårdnaden regleras i 6 kap. 10 § FB. Sådan förälder får inte betagas tillfälle till umgänge med barnet med mindre särskilda omständigheter föranleder det.

Efter 1969 års ändringar i ärvdabalken (SFS 1969: 621) är arvsreglerna desamma för barn födda i och utom äktenskap. De i 2 kap. ärvdabalken upptagna reglerna om släktingars arvsrätt likställer alla barn i arvshänseende.

Enligt 1 kap. 3 § FB får barn utom äktenskap äktenskaplig börd om föräldrarna gifter sig.

I remiss till lagrådet den 23 oktober 1975 har regeringen föreslagit vissa ändringar i FB. Bl. a. föreslås att det skall vara möjligt för föräldrar som inte är gifta med varandra att gemensamt vara vårdnadshavare för barnen. En förutsättning härför är att föräldrarna är ense om att utöva vårdnaden gemensamt och att en sådan ordning inte är uppenbart stridande mot barnens bästa. Om föräldrarna utövar vårdnad gemensamt blir de därmed också gemensamt förmyndare för barnen.

I lagrådsremissen föreslås också att termerna barn i äktenskap, barn utom äktenskap och äktenskaplig börd utmönstras ur lagstiftningen. I fall då det är av betydelse för en viss lagregel om ett barns föräldrar är gifta med varandra eller inte, får detta direkt anges i regeln. Som en följd av att de berörda termerna slopas utgår bestämmelsen i 1 kap. 3 § FB om legitimering vid föräldrarnas giftermål.

4 Föredraganden

Den rättsliga och sociala behandlingen av utomäktenskapliga barn har varierat kraftigt i olika kulturer och under olika tider. Det är påfallande att vitt skilda betraktelsesätt ännu idag läggs på dessa barns rättsliga ställning även inom en så homogen kulturkrets som Västeuropa. I många länder anses principiella föreställningar om betydelsen av att slå vakt om äktenskapet som samlevnadsform motivera att barn födda utom äktenskap i rättsligt avseende behandlas sämre än barn födda i äktenskap. Under senare år har emellertid skett djupgående förändringar av de hävdvunna uppfattningarna om utomäktenskapliga barn, förändringar som lett till lagändringar med barnets bästa som främsta ledstjärna.

I detta läge har Europarådet sett det som sin uppgift att försöka förbättra de utomäktenskapliga barnens ställning och att åstadkomma ett mer enhetligt regelsystem i de olika medlemsländerna. En expertkommitté inom Europarådet har utarbetat ett förslag till en konvention med allmänna grundprinciper för den rättsliga behandlingen av utomäktenskapliga barn. Efter att ha antagits av ministerkommittén lades konventionen fram för undertecknande i oktober 1975. Sverige deltog aktivt i arbetet på konventionen. Hittills har konventionen undertecknats av Danmark, Luxemburg, Norge, Storbritannien och Sverige.

Konventionen bygger på principen att barn i rättsligt avseende skall åtnjuta samma ställning vare sig de är födda utom äktenskap eller i äktenskap. I de nio centrala artiklarna i konventionen dras konsekvenserna härav i olika hänseenden.

Ett uttryck för principen att varje barn har rätt att veta vem som är dess far och mor utgör bestämmelserna att faderskap till barn utom äktenskap kan styrkas eller fastställas genom erkännande eller rättsligt avgörande och att frågan vem som är mor till ett barn fött utom äktenskap får grundas endast på det faktiska förhållandet vem som har fött barnet (art. 2 och 3). Detta är helt i enlighet med svensk rätt liksom regeln att vetenskaplig bevisning, som kan bidra till att fastställa eller utesluta faderskap, skall vara tillåten.

Närmare bestämmelser om faderskapserkännande ges i art. 4. Där sägs att faderskapserkännande får bestridas eller angripas endast om den som önskar erkänna eller har erkänt barnet inte är dess biologiske fader. Syftet med denna bestämmelse har varit att rensa ut föreskrifter i nationell lag som gör erkännandets giltighet beroende av andra materiella omständigheter än det biologiska faderskapet.

Enligt 3 kap. 2 § föräldrabalken (FB) skall faderskapserkännande avseende omyndigt barn godkännas av barnavårdsnämnden samt av modern eller särskilt förordnad förmyndare för barnet. Barnavårdsnämnden får lämna sitt godkännande endast om det kan antas att mannen är far till barnet. Om det senare visas att mannen inte är far till barnet, skall rätten förklara att erkännandet saknar verkan. Svensk rätt ser således liksom konventionen enbart det biologiska faderskapet som giltig grund för ett erkännande. Om barnavårdsnämnden eller modern vägrar sitt godkännande visar detta att faderskapsfrågan inte är tillräckligt utredd för att kunna lösas i den förenklade form som faderskapserkännande innebär. Dessa och övriga bestämmelser om faderskapserkännande i svensk rätt får därför anses förenliga med konventionen.

I fråga om föräldrars underhållsskyldighet gentemot barn fastslår konventionen i art. 6 att barn utom äktenskap skall ha samma rätt till underhåll som barn i äktenskap. De svenska reglerna i 7 kap. 1 § FB gör ingen skillnad på föräldrars underhållsskyldighet gentemot barn utom och i äktenskap. I art. 6 sägs även att om legal underhållsskyldighet gentemot ett barn i äktenskap åvilar vissa medlemmar av faderns och moderns familj, skall samma skyldighet åvila dem i förhållande till ett barn utom äktenskap. Konventionen har därvid främst åsyftat underhållsskyldighet för far- eller morföräldrar eller mellan syskon, vilket förekommer i vissa rättssystem. Sådana bestämmelser saknas i svensk lag. Däremot finns i 7 kap. 4 § FB en bestämmelse som ålägger make underhållsskyldighet efter förmåga gentemot andra makens barn i tidigare gifte eller utom äktenskap, som denne make har vårdnaden om. Denna regel är alltså neutralt utformad såtillvida att den gäller oavsett om andre makens barn är fött i eller utom äktenskap.

Även på denna punkt uppfyller således gällande svensk rätt konventionens krav.

Art. 7 i konventionen innehåller en spärregel som skall förhindra att fadern automatiskt ensam tilläggs föräldramyndigheten över barn utom äktenskap när båda föräldrarna är kända. Enligt svensk rätt tillkommer vårdnaden om och förmynderskapet för underårigt barn utom äktenskap modern (6 kap. 12 § och 11 kap. 2 § FB). Om fadern har tillagts vårdnaden blir han även barnets förmyndare. Detta system liksom ett system med gemensam vårdnad och gemensamt förmynderskap är väl förenligt med konventionen. Enligt ett andra stycke i art. 7 skall det finnas möjlighet att överflytta föräldramyndigheten. Detta motsvaras av regler om överflyttande av vårdnad respektive förmynderskap i 6 och 11 kap. FB.

En förälders rätt till umgänge med barn utom äktenskap som inte står under föräldrarnas föräldramyndighet eller vårdnad behandlas i art. 8. Sådan rätt skall tillerkännas föräldern om det lämpligen kan ske. Ett liknande moment av lämplighetsprövning finns i den motsvarande svenska bestämmelsen i 6 kap. 10 § FB. Där sägs det att en far eller mor, som är skild från vårdnaden, ej får betagas tillfälle till umgänge med barnet, med mindre särskilda omständigheter föranleder det.

Utomäktenskapliga barn skall enligt art. 9 i konventionen ha samma rätt till arv efter fadern, modern och medlemmar av faderns och moderns familjer som barn i äktenskap. Den svenska arvsrättsreglerna i 2 kap. ärvdebalken är desamma för barn födda i och utom äktenskap och därmed konventionsenliga.

En regel som helt motsvarar den svenska bestämmelsen om legitimering (1 kap. 3 § FB) har tagits in i art. 10 i konventionen.

Av vad jag nu har sagt framgår att de materiella bestämmelser som konventionen innehåller redan har sin motsvarighet i svensk lag. Några lagändringar behövs således inte för att Sverige skall kunna tillträda konventionen. De nyligen framlagda förslagen till ändringar i FB torde inte medföra något problem i förevarande hänseende. Huvudsyftet med förslagen är ju att ytterligare utjämna skillnaderna i behandlingen av olika barn och så långt möjligt ha enhetliga regler, oberoende av om barnets föräldrar är gifta eller inte. Som ett led i dessa strävanden föreslås att termerna barn i äktenskap, barn utom äktenskap och äktenskaplig börd utmönstras ur lagstiftningen och att därmed också bestämmelsen om legitimering i 1 kap. 3 § FB utgår. Dessa ändringar får anses vara helt i konventionens anda.

Konventionen har utformats så att den skall kunna ratificeras även av stater som endast delvis har genomfört konventionsenliga lagregler. En stat som tillträder konventionen får dock inte göra förbehåll mot mer än tre av konventionens materiella bestämmelser. Förbehållen gäller för en femårsperiod men kan därefter successivt förnyas för ytterligare femårsperioder genom förklaring till Europarådets generalsekreterare.

Med detta system har man åsyftat att så många stater som möjligt skall

kunna ansluta sig till konventionens principiella målsättning att åstadkomma likställighet mellan barn födda utom och i äktenskap. Vidare har man skapat garantier för att de stater, som anser sig inte omedelbart kunna genomföra denna målsättning med jämna mellanrum på nytt överväger sitt ställningstagande.

Sverige har aktivt deltagit i konventionsarbetet. Vår lagstiftning återspeglar de principer som bär upp konventionen. Jag anser att vi bör tillträda konventionen för att markera att vi gillar dess syfte. Motsvarande bedömning har gjorts i Danmark och Norge. Jag förordar därför att Sverige tillträder konventionen.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna den i Strasbourg den 15 oktober 1975 avslutade konventionen om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

European Convention on the Legal Status of Children Born out of Wedlock

The member States of the Council of Europe, signatory hereto.

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its Members, in particular by the adoption of common rules in the field of law:

Noting that in a great number of member States efforts have been, or are being, made to improve the legal status of children born out of wedlock by reducing the differences between their legal status and that of children born in wedlock which are to the legal or social disadvantage of the former:

Recognising that wide disparities in the laws of member States in this field still exist:

Believing that the situation of children born out of wedlock should be improved and that the formulation of certain common rules concerning their legal status would assist this objective and at the same time would contribute to a harmonisation of the laws of the member States in this field:

Considering however that it is necessary to allow progressive stages for those States which consider themselves unable to adopt immediately certain rules of this Convention,

Have agreed as follows:

Article 1

Each Contracting Party undertakes to ensure the conformity of its law with the provisions of this Convention and to notify the Secretary General of the Council of Europe of the measures taken for that purpose.

Article 2

Maternal affiliation of every child born out of wedlock shall be based solely on the fact of the birth of the child.

Convention Européenne sur le statut juridique des enfants nés hors mariage

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses Membres, notamment en favorisant l'adoption de règles communes dans le domaine juridique:

Constatant que dans un grand nombre d'Etats membres, des efforts ont été accomplis ou sont entrepris pour améliorer le statut juridique des enfants nés hors mariage en réduisant les différences entre le statut juridique de ces enfants et celui des enfants nés dans le mariage, ces différences défavorisant les premiers sur le plan juridique et social:

Considérant que dans ce domaine, de larges disparités existent encore dans les droits des Etats membres:

Convaincus que la condition des enfants nés hors mariage doit être améliorée et que l'établissement de certaines règles communes concernant leur statut juridique favoriserait la réalisation de cet objectif et contribuerait en même temps à une harmonisation des législations des Etats membres dans ce domaine:

Considérant cependant qu'il est nécessaire d'aménager des étapes progressives pour ceux des Etats qui estiment ne pas être en mesure d'adopter immédiatement certaines des règles de la présente Convention,

Sont convenus de ce qui suit :

Article 1

Chaque Partie Contractante s'engage à assurer la conformité de sa législation aux dispositions de la présente Convention et à notifier au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe les mesures prises à cette fin.

Article 2

La filiation maternelle de tout enfant né hors mariage est établie du seul fait de la naissance de l'enfant.

Europeisk konvention om utomäktenskapliga barns rättsliga ställning

Signatärstaterna, medlemmar av Europarådet,

vilka beaktar att syftet med Europarådet är att åstadkomma en fastare enhet mellan dess medlemmar, särskilt genom att få till stånd gemensamma lagregler,

vilka konstaterar att i många medlemsstater ansträngningar har gjorts eller görs för att förbättra den rättsliga ställningen för barn födda utom äktenskap genom att minska sådana skillnader mellan deras rättsliga ställning och den rättsliga ställning, som barn födda inom äktenskapet åtnjuter, vilka ger barn födda utom äktenskap en sämre ställning i rättsligt eller socialt avseende,

vilka är medvetna om att stora skillnader alltjämt råder mellan medlemsstaternas lagstiftning på detta område,

vilka anser att den rättsliga ställningen för barn födda utom äktenskap bör förbättras samt att uppställandet av vissa gemensamma regler om deras rättsliga ställning skulle medverka till att detta syfte uppnås och samtidigt bidra till ett förenhetligande av medlemsstaternas lagstiftning på detta område,

vilka emellertid anser det nödvändigt att tillåta en stegvis anpassning för de stater som ej anser sig kunna omedelbart antaga vissa regler i denna konvention,

har överenskommit om följande:

Artikel 1

Varje fördragsslutande part utfäster sig att tillse att dess lag överensstämmer med denna konventions bestämmelser och att meddela Europarådets generalsekreterare de åtgärder som har vidtagits i detta syfte.

Artikel 2

Frågan vem som är moder till ett barn fött utom äktenskap skall avgöras endast på grundval av vem som faktiskt har fött barnet.

Article 3

Paternal affiliation of every child born out of wedlock may be evidenced or established by voluntary recognition or by judicial decision.

Article 4

The voluntary recognition of paternity may not be opposed or contested insofar as the internal law provides for these procedures unless the person seeking to recognise or having recognised the child is not the biological father.

Article 5

In actions relating to paternal affiliation scientific evidence which may help to establish or disprove paternity shall be admissible.

Article 6

1. The father and mother of a child born out of wedlock shall have the same obligation to maintain the child as if it were born in wedlock.
2. Where a legal obligation to maintain a child born in wedlock falls on certain members of the family of the father or mother, this obligation shall also apply for the benefit of a child born out of wedlock.

Article 7

1. Where the affiliation of a child born out of wedlock has been established as regards both parents, parental authority may not be attributed automatically to the father alone.
2. There shall be power to transfer parental authority; cases of transfer shall be governed by the internal law.

Article 8

Where the father or mother of a child born out of wedlock does not have parental authority over or the custody of the child, that parent may obtain a right of access to the child in appropriate cases.

Article 9

A child born out of wedlock shall have the same right of succession in the estate of its

Article 3

La filiation paternelle de tout enfant né hors mariage peut être constatée ou établie par reconnaissance volontaire ou par décision juridictionnelle.

Article 4

La reconnaissance volontaire de paternité ne peut faire l'objet d'une opposition ou d'une contestation, lorsque ces procédures sont prévues par la législation interne, que dans le cas où la personne qui veut reconnaître ou qui a reconnu l'enfant n'en est pas biologiquement le père.

Article 5

Dans les actions relatives à la filiation paternelle, les preuves scientifiques susceptibles d'établir ou d'écarter la paternité doivent être admises.

Article 6

1. Les père et mère d'un enfant né hors mariage ont la même obligation d'entretien à l'égard de cet enfant que celle qui existe à l'égard de l'enfant né dans le mariage.
2. Lorsque l'obligation d'entretien d'un enfant né dans le mariage incombe à certains membres de la famille du père ou de la mère, l'enfant né hors mariage bénéficie également de cette obligation.

Article 7

1. Lorsque la filiation d'un enfant né hors mariage est établie à l'égard des deux parents, l'autorité parentale ne peut être attribuée de plein droit au père seul.
2. L'autorité parentale doit pouvoir être transférée; les cas de transfert relèvent de la législation interne.

Article 8

Lorsque le père ou la mère d'un enfant né hors mariage n'a pas l'autorité parentale sur cet enfant ou la garde de celui-ci, ce parent peut obtenir un droit de visite dans les cas appropriés.

Article 9

Les droits de l'enfant né hors mariage dans la succession de ses père et mère et des

Artikel 3

Faderskap till varje barn fött utom äktenskap kan styrkas eller fastställas genom frivilligt erkännande eller rättsligt avgörande.

Artikel 4

Frivilligt erkännande av faderskap får bestridas eller angripas, i den mån nationell lag tillåter sådant förfarande, endast om den som önskar erkänna eller har erkänt barnet icke är dess biologiske fader.

Artikel 5

I mål om fastställande av faderskap skall vetenskaplig bevisning, som kan bidra till att fastställa eller utesluta faderskap, vara tillåten.

Artikel 6

1. Fader och moder till barn fött utom äktenskap skall ha samma underhållsskyldighet gentemot barnet som om det hade haft äktenskaplig börd.

2. Ävilar enligt lag underhållsskyldighet gentemot barn i äktenskap vissa medlemmar av faderns eller moderns familj, skall de ha samma skyldighet gentemot barn fött utom äktenskap.

Artikel 7

1. Är det utrett både vem som är fader och vem som är moder till ett barn fött utom äktenskap, skall fadern ej automatiskt ensam ges föräldramyndighet över barnet.

2. Föräldramyndigheten skall kunna överföras. Fråga härom avgörs enligt nationell lag.

Artikel 8

Om fadern eller modern till barn fött utom äktenskap ej har föräldramyndighet över eller vårdnad om barnet, skall han eller hon kunna tillerkännas rätt till umgänge med barnet om detta är lämpligt.

Artikel 9

Barn fött utom äktenskap skall ha samma rätt som barn i äktenskap till arv efter fadern.

father and its mother and of a member of its father's or mother's family, as if it had been born in wedlock.

Article 10

The marriage between the father and mother of a child born out of wedlock shall confer on the child the legal status of a child born in wedlock.

Article 11

1. This Convention shall be open to signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval.

3. In respect of a signatory State ratifying, accepting or approving subsequently, the Convention shall come into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 12

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State to accede to this Convention.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect three months after the date of its deposit.

Article 13

1. Any State may, at the time of signature, or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Convention to any other territory or territories

membres de leurs familles sont les mêmes que s'il était né dans le mariage.

Article 10

Le mariage entre le père et la mère d'un enfant né hors mariage confère à cet enfant le statut juridique d'un enfant né dans le mariage.

Article 11

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La Convention entrera en vigueur trois mois après la date du dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

3. Elle entrera en vigueur à l'égard de tout Etat signataire qui la ratifiera, l'acceptera ou l'approuvera ultérieurement, trois mois après la date du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 12

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet trois mois après la date de son dépôt.

Article 13

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ou à tout autre moment par la suite, étendre l'application de la présente Convention, par déclaration

modern och medlem av faderns eller moderns familj.

Artikel 10

Giftermål mellan fadern och modern till barn fött utom äktenskap skall ge barnet rättslig ställning som barn i äktenskap.

Artikel 11

1. Denna konvention är öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras, godtagas eller godkännas. Instrument rörande ratifikation, godtagande eller godkännande skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

2. Konventionen träder i kraft tre månader efter den dag då det tredje ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet deponerades.

3. I förhållande till signatärstat som därefter ratificerar, godtager eller godkänner konventionen träder den i kraft tre månader efter den dag då dess ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument deponerades.

Artikel 12

1. Sedan denna konvention har trätt i kraft, kan Europarådets ministerkommitté inbjuda stat, som ej är medlem av rådet, att ansluta sig till konventionen.

2. Anslutning sker genom att anslutningsinstrument deponeras hos Europarådets generalsekreterare och träder i kraft tre månader efter dagen för deponeringen.

Artikel 13

1. Varje stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning närmare ange det eller de områden beträffande vilka konventionen skall tillämpas.

2. Varje stat kan vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning eller vid vilken som helst senare tidpunkt genom förklaring till Europarådets generalsekreterare utsträc-

specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down in Article 15 of this Convention.

Article 14

1. Any State may, at the time of signature, or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or when making a declaration in accordance with paragraph 2 of Article 13 of this Convention, make not more than three reservations in respect of the provisions of Articles 2 to 10 of the Convention.

Reservations of a general nature shall not be permitted; each reservation may not affect more than one provision.

2. A reservation shall be valid for five years from the entry into force of this Convention for the Contracting Party concerned. It may be renewed for successive periods of five years by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe before the expiration of each period.

3. Any Contracting Party may wholly or partly withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraphs by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, which shall become effective as from the date of its receipt.

Article 15

1. Any Contracting Party may, insofar as it is concerned, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

Article 16

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention of:

adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont il assure les relations internationales ou pour lequel il est habilité à stipuler.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent, pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, aux conditions prévues par l'article 15 de la présente Convention.

Article 14

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion ou lorsqu'il fera une déclaration conformément au paragraphe 2 de l'article 13 de la présente Convention, formuler au maximum trois réserves au sujet des dispositions des articles 2 à 10 de celle-ci.

Des réserves de caractère général ne sont pas admises; chaque réserve ne peut porter que sur une disposition.

2. Chaque réserve aura effet pendant cinq ans à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention à l'égard de la Partie considérée. Elle pourra être renouvelée pour des périodes successives de cinq ans, au moyen d'une déclaration adressée avant l'expiration de chaque période au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. Toute Partie Contractante peut retirer, en tout ou en partie, une réserve formulée par elle en vertu des paragraphes précédents au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et qui prendra effet à la date de sa réception.

Article 15

1. Toute Partie Contractante pourra, en ce qui la concerne, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 16

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention :

ka konventionens tillämpning till annat område som anges i förklaringen och för vars internationella förbindelser staten svarar eller för vilket den äger sluta avtal.

3. Förklaring som har avgivits enligt föregående stycke kan beträffande varje i förklaringen angivet område återtats i den ordning som föreskrivs i artikel 15 i denna konvention.

Artikel 14

1. Varje stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning eller vid avgivandet av förklaring enligt artikel 13 andra stycket göra högst tre förbehåll avseende bestämmelserna i artiklarna 2–10 i konventionen. Allmänna förbehåll är ej tillåtna. Varje förbehåll får avse endast en bestämmelse.

2. Förbehåll gäller under fem år från den dag då konventionen träder i kraft för ifrågasvarande fördragsslutande part. Det kan förnyas för efterföljande femårsperioder genom förklaring till Europarådets generalsekreterare före utgången av varje period.

3. Fördragsslutande part kan helt eller delvis återtaga förbehåll som har gjorts enligt föregående stycken genom meddelande till Europarådets generalsekreterare, vilket träder i kraft den dag det mottages.

Artikel 15

1. Fördragsslutande part kan för sitt vidkommande säga upp konventionen genom underrättelse till Europarådets generalsekreterare.

2. Uppsägningen träder i kraft sex månader efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 16

Europarådets generalsekreterare skall underrätta Europarådets medlemsstater och varje stat, som har anslutit sig till denna konvention, om:

- a. any signature;
- b. any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 11 thereof;
- d. any notification received in pursuance of the provisions of Article 1;
- e. any declaration received in pursuance of the provisions of paragraphs 2 and 3 of Article 13;
- f. any reservation made in pursuance of the provisions of paragraph 1 of Article 14;
- g. the renewal of any reservation carried out in pursuance of the provisions of paragraph 2 of Article 14;
- h. the withdrawal of any reservation carried out in pursuance of the provisions of paragraph 3 of Article 14;
- i. any notification received in pursuance of the provisions of Article 15 and the date on which denunciation takes effect.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, this 15th day of October 1975, in English and in French, both texts being equally authoritative, in a single copy, which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à son article 11;
- d. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 1;
- e. toute déclaration reçue en application des paragraphes 2 et 3 de l'article 13;
- f. toute réserve formulée en application des dispositions du paragraphe 1 de l'article 14;
- g. le renouvellement de toute réserve effectué en application du paragraphe 2 de l'article 14;
- h. le retrait de toute réserve effectuée en application des dispositions du paragraphe 3 de l'article 14;
- i. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 15 et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 15 octobre 1975, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats signataires et adhérents.

- a. undertecknande;
- b. deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument;
- c. dagar för konventionens ikraftträdande enligt artikel 11;
- d. underrättelse enligt artikel 1;
- e. förklaring enligt artikel 13 andra och tredje styckena;
- f. förbehåll enligt artikel 14 första stycket;
- g. förnyelse av förbehåll enligt artikel 14 andra stycket;
- h. återtagande av förbehåll enligt artikel 14 tredje stycket;
- i. underrättelse enligt artikel 15 och dagen då uppsägningen träder i kraft.

Till bekräftelse härav har undertecknade, som vederbörligen bemyndigats därtill, underskrivit denna konvention.

Som skedde den 15 oktober 1975 i Strasbourg på engelska och franska, vilka båda texter äger lika vitsord, i ett exemplar, som skall förvaras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall översända bestyrkt avskrift därav till varje stat som har undertecknat eller anslutit sig till konventionen.

